

Revisionsplan 2026

Versionshantering

<i>Datum</i>	<i>Version</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Ansvarig</i>
2026-01-27	1	Fastställande av revisionsplan 2026	Kommunrevisorerna

Kommunrevisorerna

Kommunrevisorernas och lekman-revisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Lekmannarevisorernas uppgifter regleras även i aktiebolagslagen.

Revisionen syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprövning av kommunstyrelse, nämnder, och enskilda förtroendevalda. För de kommunala bolagen är det bolagsstämman som prövar ansvaret för bolagets styrelse och VD, där lekmannarevisorernas granskningsrapport utgör ett underlag. Lekmannarevisorerna uttalar sig dock inte i ansvarsfrågan i sin granskningsrapport.

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna/lekmanarevisorerna pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande¹
- Den interna kontrollen som görs inom styrelser och nämnder är tillräcklig

Utgångspunkten för revisorernas/lekmanarevisorernas arbete är God sed i kommunal verksamhet. I revisionsarbetet beaktas även de rekommendationer som Skyrev (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisor) utger.

Revisorerna/lekmanarevisorerna ska årligen granska verksamheten inom styrelsernas och nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionssed.

Revisionen ska vara framåtsyftande, leda till utveckling, förbättring och en effektivare verksamhet. Den ska även vara en tillgång i det demokratiska arbetet och ett stöd för arbetet i styrelse, nämnder och bolag.

För att klara detta uppdrag, och kunna uttala oss i ansvarsfrågan, måste vi prioritera och planera våra insatser. Därför gör vi en kontinuerlig analys av väsentlighet och risk. Riskanalysen görs samlat för kommunstyrelsen, nämnder och bolags och ligger till grund för denna revisionsplan.

Revisorerna/lekmanarevisorerna arbetar aktivt med sin riskanalys vilket gör att revisionsplanen och planerade granskningar kan komma att uppdateras under året.

Den årliga granskningen av verksamheten genomförs genom grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårsrapport och årsredovisning².

Den grundläggande granskningen genomförs genom att fortlöpande ta del av styr- och uppföljningsdokument, protokoll och övriga handlingar samt genom dialogmöten med kommunstyrelsen, nämnder, bolag och verksamhet. Vidare granskas styrelsernas och nämndernas interna kontroll. Utifrån revisorernas riskanalys genomförs även utökningar inom ramen för den grundläggande granskningen.

Fördjupade granskningar genomförs utifrån vår risk- och väsentlighetsbedömning samt erfarenheterna från den

¹ Lekmannarevisorerna granskar inte räkenskaperna i kommunens bolag

² Granskning av delårsrapport och årsredovisning sker inte i kommunens bolag.

Kommunrevisorerna

grundläggande granskningen inkluderat möten med kommunstyrelsen, nämnder och bolag.

Vårt arbete dokumenteras fortlöpande i revisionsrapporter och i skrivelser till berörda styrelser och nämnder. Rapporterna delges kommunfullmäktige i en förkortad version. På revisorernas hemsida finns möjlighet att läsa rapporterna i sin helhet.

Utgångspunkten för vår granskning är de mål och uppdrag, och ägardirektiv för de kommunala bolagen, som fullmäktige fastställt för kommunstyrelsen, nämnder och bolag. Granskningen ska ge svar på hur kommunstyrelsen, nämnder och bolag mottar, genomför och återredovisar de direktiv som fullmäktige lämnat.

Vi lämnar årligen en redogörelse till kommunfullmäktige för vårt arbete. Vi kan rikta anmärkning mot nämnder, beredningar och enskilda förtroendevalda och ska i vår revisionsberättelse uttala oss om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte.

I de granskningsrapporter lekmanrevisorerna överlämnar till årsstämman i respektive bolag kan anmärkning riktas mot styrelse och VD.

Granskningsrapporten fogas även till revisionsberättelsen avseende kommunen.

Samordnad revision

Samordnad revision mellan kommunens styrelse och nämnder samt dess företag är ett viktigt instrument för ägarens (kommunfullmäktiges) kontroll och uppföljning. Lekmannarevisorernas arbete bedrivs därför samordnat med revisorernas arbete.

Den samordnade revisionen ger förutsättningar att bedöma hur kommunen arbetar med ägarstyrning och förvaltningskontroll. Granskningen sker utifrån ett övergripande styrperspektiv där ägardirektiven och kommunstyrelsens uppsikt är viktiga inslag. Avsikten med den samordnade revisionen är att stora delar av den kommunala verksamheten ska kunna granskas och prövas med helhetssyn och samlade bedömningar.

För att beakta helhetssyn i hela den kommunala verksamheten har revisorerna även samverkan och informationsutbyte med andra revisorer i gemensamma nämnder, finansiella samordningsförbund och andra kommunala företag.

Har du frågor, synpunkter eller funderingar får du gärna höra av dig till revisionen genom ordförande Ewa Miller, 070- 622 03 44

Besök även gärna vår hemsida under www.umea.se/revision, där revisionsplan, granskningsrapporter och annan information finns.

Kommunrevisorerna

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Granskning av räkenskaperna

Revisionen granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med LKBR och god redovisningssed. Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normbildande för god redovisningssed.

Granskning av räkenskaperna görs av sakkunniga på uppdrag av revisorerna enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Den omfattar granskning av:

- årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, driftredovisning och investeringsredovisning samt noter
- sammanställda räkenskaper
- förvaltningsberättelse
- delårsrapport

Granskning och bedömning av god ekonomisk hushållning och balanskravet

Revisionen ska bedöma om resultaten i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat i budgeten. Granskningen utförs av de sakkunniga.

De finansiella målen med betydelse för god ekonomisk hushållning granskas genom kontroll av att de redovisade uppgifterna är korrekt härledda ur kommunens räkenskaper och att nyckeltal är korrekt beräknade.

Granskning sker också av utfallet för verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning och en bedömning görs av huruvida resultaten i delårsrapport och årsredovisningen är förenliga med målen utifrån den redovisning som kommunstyrelsen gör i förvaltningsberättelsen.

Granskningen av räkenskaperna omfattar även granskning av balanskravsresultatet.

Granskningen utgörs av kontroll av att uppställningen av balanskravsutredningen har skett i enlighet med lag och god redovisningssed, att uppgifterna i utredningen är korrekt härledda ur kommunens räkenskaper samt att nyckeltal är korrekt beräknade. Vid behov kan granskningen utökas för att möjliggöra för revisionen att bedöma eventuellt återställande av ett negativt balanskravsresultat samt eventuellt åberopande av synnerliga skäl.

Kommunrevisorerna

Grundläggande granskning

En del av den årliga granskningen är den grundläggande granskningen, vars övergripande syfte är att bedöma om styrelse och nämnder på en övergripande nivå har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionsprocessen är i grunden densamma i de olika revisionsuppdragen, oavsett om granskningen gäller nämnder, styrelse eller kommunala bolag. Den grundläggande granskningen genomförs därför på ett likartat sätt i kommunens styrelse och nämnder samt i de kommunala bolagen.

Moment i den grundläggande granskningen

Den grundläggande granskningen består vanligtvis av följande moment:

Protokollsgranskning

Revisorerna/lekmannarevisorerna följer löpande arbetet och utvecklingen i styrelser och nämnder genom protokollsgranskning som sker löpande under året.

Dialogmöten med presidier i styrelser och nämnder

Som ett led i den grundläggande granskningen träffar revisorerna/lekmannarevisorerna presidierna i styrelser och nämnder under året. Specifika frågor tas upp med varje nämnd/styrelse, vilka fastställs inför dialogmötena.

Dialog med kommunstyrelsens och nämndernas presidier³³ sker en gång per år, under hösten.

Dialog med presidium och VD i bolagen sker vid två tillfällen per år, höst och vår.

Dokumentstudier av relevanta styr- och uppföljningsdokument

Som en del av den grundläggande granskningen tar revisorerna/lekmannarevisorerna del av relevanta styr- och uppföljningsdokument, såsom budget, verksamhetsplan, uppföljningsrapporter, riskanalys, internkontrollplan och uppföljning av denna m.m.

Information på revisorernas sammanträden

En del av revisorernas/lekmannarevisorernas arbete är att bjuda in och träffa företrädare för verksamheterna, för att få information inom områden som revisorerna/lekmannarevisorerna bedömt vara angelägna.

Skriftlig rapport

Resultatet av den grundläggande granskningen sammanställs i en rapport som skickas till styrelser och nämnder för kännedom.

³³ För gemensamma nämnder sker dialog med hela nämnderna

Kommunrevisorerna

Fördjupade granskningar

Nedan beskrivs planerade fördjupningsgranskningar. Revisorerna och lekmannarevisorerna arbetar aktivt med sin riskanalys, vilket gör att revisionsplanen och planerade granskningar kan komma att uppdateras/förändras under året.

Planerade fördjupningsgranskningar kan beröra en eller flera nämnder eller styrelser i kommunkoncernen. Vilka styrelser och nämnder som berörs av respektive fördjupningsgranskning preciseras i de projektplaner som upprättas inför varje granskning.

1. Granskning av budgetprocessen

Kommuner och regioner ska enligt kommunallagen (2017:725) årligen upprätta en budget och ha en god ekonomisk hushållning. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och ska innehålla en plan för verksamheten för kommande år. En väl fungerande budgetprocess och budgetföljsamhet stärker kommunens förutsättningar för att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Budgetprocessen är en central del i kommunens styrning och resursfördelning till verksamheterna. En tydlig budgetprocess möjliggör en effektiv styrning av verksamhet och ekonomi, och det är därför angeläget att budgetprocessen fungerar tillfredsställande. Det är enligt kommunallagens bestämmelser kommunstyrelsen som har till ansvar att upprätta ett förslag till budget, som sedan ska fastställas av kommunfullmäktige. För att säkerställa att budgeten fungerar som ett effektivt styrinstrument är det väsentligt att det finns tydliga strukturer för beredningen av budgeten.

I Umeå kommun sker arbetet med budget inom ramen för kommunens planeringsprocess, och det finns riktlinjer som beskriver roll- och ansvarsfördelning, planeringsdirektivets innehåll och beståndsdelar, budget- och investeringsprocessens utformning och delmoment samt hur uppföljning ska ske. Av riktlinjerna framgår att kommunens planeringsprocess ska utformas så att processen:

- ger tid för analys, dialog och faktainhämtning
- utgår från prognos över tillgängliga medel
- ökar fokus på nämnders och bolags grunduppdrag/ändamål
- främjar effektiv användning av de medel kommunen förfogar över
- skapar förutsättningar för långsiktighet
- främjar samordning mellan kommunens nämnder och de kommunala bolagen
- är transparent och att vägval/beslut är spårbara i efterhand

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att det på en koncernövergripande nivå finns en ändamålsenlig budgetprocess som ger förutsättningar för en tydlig styrning av verksamhet och ekonomi.

Kommunrevisorerna

2. Granskning av finansförvaltning

Kommuner och regioner ska enligt kommunallagen förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Vidare ska fullmäktige besluta om riktlinjer för medelsförvaltningen.

Umeå kommunfullmäktige har antagit en finanspolicy. Enligt policyn ska finansverksamheten tillgodose kommunkoncernens behov av finansiering och vid varje tillfälle säkerställa betalningskapaciteten samt begränsa finansiella och operativa risker för att skapa stabilitet och undvika ofördelaktiga villkor.

Finansverksamhet bedrivs inom Umeå kommuns internbank som är kommunkoncernens gemensamma kontakt mot de finansiella marknaderna. Umeå kommunföretag, Umeå Energi och Umeå Hamn har tagit upp bolagsspecifika lån.

Enligt kommunens delårsrapport per augusti 2025 uppgick internbankens upplåning till 10,4 miljarder kronor och totalen för kommunkoncernen uppgick till 11,5 miljarder kronor. Av ovanstående uppgick primärkommunens skuld till 1,9 miljarder och resten hänförs till bolagskoncernen. Därutöver har 1,2 miljarder avsatt i pensioner och liknande förpliktelser samt 2,1 miljarder pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Kommunens styrning och kontroll av finans- och skuldförvaltning är avgörande för att säkerställa betalningsförmåga och undvika finansiella risker som kan hota verksamhetens stabilitet. En effektiv styrning minskar kostnader för upplåning och garanterar att medel förvaltas med god avkastning och betryggande säkerhet i enlighet med kommunallagens krav

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen och Umeå Kommunföretag AB har tillsett att finansförvaltning sker på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen är tillräcklig.

3. Granskning av näringslivsfrämjande åtgärder

Näringslivets utveckling är av stor vikt för kommunen. Om arbetet inom området inte bedrivs på ett strukturerat och ändamålsenligt sätt riskerar det att påverka kommunens attraktivitet, befolkningsutveckling och därigenom minskade skatteintäkter.

I Svenskt Näringslivs ranking gällande företagsklimat hamnar Umeå kommun på plats 177 (2025), en försämring med 29 placeringar mot år 2024. Frågor där Umeå kommun får ett sämre resultat än för riket är bland annat kommunala tjänstepersoners och politikers attityder till företagande, kommunens service och bemötande samt om dialogen med kommunen är i frågor som är viktiga för företaget.

Umeå kommun har ett övergripande inriktningsmål: "Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050". Målet konkretiseras i Program för tillväxt som syftar till att lyfta och prioritera viktiga fokusområden. För perioden 2026–2029 är ett av de prioriterade fokusområdena "Etableringar och företagets tillväxt". Här lyfts att fokus är på arbetstillfällen och hur kommunen kan nyttja och stärka Umeås diversifiering och förmåga att växa inom alla sektorer. Men även ett starkt fokus på att stärka Umeås förmåga att attrahera, omhänderta

Kommunrevisorerna

och utveckla etableringar utifrån omvärldens efterfrågan på ren energi och att Umeås specifika styrkor tillvaratas. Huvudansvariga för detta är kommunstyrelsen och Umeå Energi AB.

I Umeå kommun ligger ansvaret för näringslivsutveckling på kommunstyrelsen. Det praktiska arbetet drivs av avdelningen för Näringsliv och platsutveckling. Näringsliv och platsutveckling är kommunens operativa och strategiska organ för näringslivsutveckling och tillväxt. Avdelningen samverkar med näringslivet, universitet och andra aktörer för att skapa förutsättningar för tillväxt, med ett övergripande mål om fler arbetstillfällen och företag. Avdelningen har även en lotsverksamhet där de hjälper företag som behöver stöd i kontakt med kommunen eller andra myndigheter, och har årligen träffar med lokala företagare.

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen och Umeå Energi AB säkerställt en ändamålsenlig styrning och uppföljning av näringslivsarbetet i enlighet med av fullmäktige fastställda mål och program.

4. Granskning av styrning och kontroll avseende arbetet med program för social hållbarhet

Umeå kommun har fyra inriktningsmål som beslutats av kommunfullmäktige. Två av målen berör social hållbarhet:

- Mål 2: Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden
- Mål 3: Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Umeå kommun har antagit ett program för social hållbarhet som konkretiserar dessa inriktningsmål. Programmet ska integreras i nämndernas och de kommunala bolagens styrning, planering och uppföljning. Detta innebär att politiska beslut, resursfördelning och operativa rutiner ska utformas så att de bidrar till social hållbarhet.

Det finns ett antal risker i detta arbete så som

- Otydlig ansvarsfördelning mellan nämnder och bolag kan leda till bristande samordning.
- Otillräcklig integrering av programmets mål i styrdokument och internkontrollplaner riskerar leda till att målen inte får genomslag.
- Bristande riskanalyser inom sociala områden kan medföra att problem som diskriminering eller exkludering inte identifieras.
- Avsaknad av systematisk uppföljning av måluppfyllelse kan leda till att avvikelser inte upptäcks.
- Kommunala bolag kan ha svagare koppling till sociala mål, vilket ökar risken för att affärsmässiga prioriteringar går före social hållbarhet.

Kommunens egen Programrapport Social hållbarhet (jan–aug 2025) visar att det finns områden där genomslaget ännu är begränsat, särskilt i verksamhetsplaner, internkontroll

Kommunrevisorerna

och budgetprocesser. Rapporten pekar även på behov av stärkt uppföljning och tydligare ansvarsfördelning mellan nämnder och bolag.

Syftet med granskningen är att bedöma om de enligt programmet ansvariga nämnderna och bolagen i Umeå kommun har en styrning och intern kontroll som säkerställer att programmet för social hållbarhet genomförs enligt fullmäktiges beslut.

5. Granskning av bemötande och rättssäkerhet inom LSS-boenden

SVT:s artikel (augusti 2025) rapporterar om allvarliga missförhållanden vid LSS-boenden i Umeå kommun, där anställda uppges ha hånat personer med funktionsnedsättning. Detta väcker frågor om individ- och familjenämndens förmåga att säkerställa ett värdigt bemötande, rättssäkerhet och kvalitet i omsorgen enligt LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade)

Umeå kommun har ett Program för social hållbarhet som anger mål om jämlikhet, inkludering och mänskliga rättigheter. Detta program är centralt för kommunens värdegrund. Nämnden förväntas integrera programmets mål i styrning och uppföljning av LSS-verksamheten.

Individ- och familjenämnden har ett ansvar att bedriva all sin verksamhet ändamålsenligt, ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll enligt kommunallagen, Händelsen indikerar risk för brister i styrning, ledning, kultur och rutiner för avvikelshantering och visseblåsning inom LSS-verksamheten.

Individ- och familjenämnden i Umeå kommun har det politiska och verksamhetsmässiga ansvaret för LSS-insatser, inklusive LSS-boenden. Granskningen riktas därför mot denna nämnd och dess ansvar för styrning, uppföljning och intern kontroll.

Granskningen syftar till att bedöma om Individ- och familjenämnden säkerställer ett värdigt bemötande och rättssäker omsorg inom LSS-boenden, samt om styrning och intern kontroll är tillräcklig för att förebygga kränkande beteenden och uppfylla kommunens mål för social hållbarhet.

6. Granskning av intern kontroll för att motverka oegentligheter i kommunkoncernen

Kommunstyrelsen, nämnderna och bolagen har ett ansvar för att skapa förutsättningar för att kommunens verksamheter ska kunna bedrivas med god internkontroll som bland annat motverkar uppkomsten av oegentligheter, såsom mutor, jävsförhållanden och misshushållning med kommunens resurser.

Korruption och oegentligheter skadar förtroendet för den offentliga sektorn och underminerar grundläggande principer om saklighet och opartiskhet. Korruption och oegentligheter leder inte bara till direkta ekonomiska förluster, utan även till ineffektiv resursanvändning och ökade kostnader för kontroll och rättelse. Detta påverkar kommunens förmåga att leverera välfärdstjänster på ett kostnadseffektivt sätt

För att möjliggöra god intern kontroll behöver kommunstyrelse, nämnderna och de kommunala bolagen därför arbeta förebyggande med riskanalyser, styrning och kontroller

Kommunrevisorerna

för att reducera riskerna för oegentligheter generellt. Detta arbete behöver även kompletteras med att arbeta med upptäckande kontroller på ett systematiskt och strukturerat sätt.

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden, AB Bostaden, Umeå Energi AB samt Umeå Hamn AB har säkerställt en tillräcklig styrning och intern kontroll för att motverka, upptäcka och förhindra oegentligheter i verksamheten.

7. Granskning av sammanhållen styrning inom äldreomsorgen

År 2025 genomförde de förtroendevalda revisorerna en förstudie om hanteringen av korttidsboendeverksamhet. Förstudien visade att styrningen av verksamheten är fragmenterad och att det saknas tydliga målsättningar och styrdokument för korttidsverksamheten. Den politiska inriktningen att prioritera vård i ordinärt boende påverkar korttidsboenden indirekt, men utan en samlad strategi för hur korttidsverksamheten ska bidra till detta mål.

Vidare framkom att det finns en samsyn om att ett rehabiliterande arbetssätt ska råda, men att enighet om hur detta ska genomföras saknas. Skillnader i synsätt mellan regionen och nämnden bidrar till otydligheten, och tidigare åtgärder för att stärka det rehabiliterande arbetssättet har haft begränsad effekt. Statistik visar på ett högt tryck på korttidsplatser med en beläggningsgrad på i genomsnitt 95 % under 2025, där över en tredjedel av platserna upptas av personer som väntar på särskilt boende. Detta påverkar möjligheten att etablera en rehabiliterande kultur.

Utifrån förstudien identifierades risker kopplade till bristande styrning, avsaknad av gemensamt synsätt och risk för att styrningen inom hemtjänst och särskilda boenden skapar ogynnsamma förutsättningar för korttidsverksamheten. Mot denna bakgrund finns behov av en fördjupad granskning för att bedöma om verksamheten bedrivs ändamålsenligt och i enlighet med fullmäktiges mål.

Syftet med granskningen är att bedöma om äldre nämndens styrning och samordning av äldreomsorgens olika delar – korttidsverksamhet, hemtjänst, särskilda boenden samt kompletterande insatser – är tillräcklig för att säkerställa en sammanhållen, effektiv och rättssäker vård och omsorg.

8. Granskning av hantering av statsbidrag

Kommunerna tilldelas möjlighet att söka många olika typer av statsbidrag, vilka delas i generella och riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen ställer ofta krav på direkta åtgärder, kommunal medfinansiering eller att kommunen inte får genomföra effektiviseringar (som medför minskade kostnader) inom området som statsbidraget avser.

För allt fler kommuner har vissa av de riktade statsbidragen nu kommit att bli av sådan storlek att de används som en direkt delfinansiering av den kommunala verksamheten. Det innebär en risk om/när statsbidragen upphör och verksamheten behöver finansieras med egna medel.

Kommunrevisorerna

Det ekonomiska beroendet av riktade statsbidrag medför en risk då kommunen kan missa att söka ett statsbidrag eller av okunskap vidta åtgärder som medför att rätten till statsbidraget försvinner. Vidare finns för vissa av bidragen risk att kostnader kvarstår för kommunen när erhållna statsbidrag upphör.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen, för- och grundskolenämnden och individ- och familjenämnden i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen samt har en beredskap för om/när de upphör.

Förstudie

1. Städservice i skollokaler

De senaste åren har det rapporterats om bristande städning i Umeå kommuns skolor och förskolor. Genomförd tillsyn har visat på brister i städningen, och miljö- och hälsönämnden har under 2025 beslutat om vitesföreläggande mot kommunen med anledning av detta. Ett beslut som under hösten upphävdes av Länsstyrelsen. Frågan är dock fortsatt aktuell och tillsynsarbetet avses att fortsätta.

I Umeå kommun ansvarar tekniska nämnden för lokalvården i kommunens lokaler, genom avdelningen Städ- och verksamhetsservice. Lokalvården sker enligt av nämnden fastställda servicenivåer. Servicenivåerna reglerar och beskriver vilka typer av åtgärder som ingår per lokalkategori samt med vilken frekvens respektive åtgärd genomförs. Lokalkategoriernas olika utrymmen sorteras efter antagen nyttjandegrad och tilldelas därefter ett åtgärds paket. Servicenivåerna beskriver även verksamhetens ansvar samt vilken form av periodiskt städ som ingår i städuppdraget. Nämnden genomför även kvalitetskontroller, där ett nytt system implementerats och kommer att börja användas under 2026. Den mätning som gjordes för skolor, mätperiod januari-oktober 2025, visade att endast ca 20 % av kvalitetskontrollerna var gjorda (övriga var planerade), varav 7 % var godkända vid första kontrollen. Inom förskola var 49 % av kvalitetskontrollerna genomförda, varav 22 % var godkända vid första kontrollen.

Av Folkhälsomyndighetens allmänna råd om städning i skolor, förskolor, fritidshem och öppen fritidsverksamhet (FoHMFS 2014:19) framgår bland annat att städningen bör dimensioneras utifrån verksamheten och belastningen i lokalerna. Därtill framgår rekommendationer avseende städningens omfattning samt vilka rutiner verksamheten bör ha.

Barn och ungdomar tillbringar mycket tid inomhus på förskolor, skolor, fritidshem och ungdomsgårdar. Brister i inomhusmiljön misstänks bidra till att allergier och överkänslighet ökar. Brister i städning är en av faktorerna som har negativ inverkan på barns hälsa. Det blir också svårare för barnen att koncentrera sig och ta till sig undervisning om inomhusklimatet inte fungerar.

Syftet med förstudien är att kartlägga hur städningen i skolor och förskolor finansieras, hur servicenivåer beslutas och hur de förhåller sig till allmänna råd och rekommendationer, hur

Kommunrevisorerna

ansvaret är fördelat samt i vilken utsträckning verksamheten har att påverka servicenivåerna i lokalerna.

Övriga insatser

1. Hearing rörande VA-infrastrukturen i Umeå kommun

Revisionen planerar att genomföra en hearing med fokus på riskerna för ineffektivitet i investeringar i VA-infrastruktur, vilket kan leda till kapitalförstöring och bristande VA-verksamhet. Syftet med hearingen är att identifiera och diskutera dessa risker samt att skapa en dialog för att stödja samordning och planering inom kommunens VA-sektor.

Hearing genomförs med relevanta intressenter inom kommunkoncernen, inklusive kommunala tjänstepersoner, politiker och experter inom VA-sektorn. Vidare kommer data om nuvarande investeringar och planeringsprocesser att samlas in och analyseras. Under hearingen kommer identifierade risker att diskuteras och dokumenteras.

2. Hearing om överförmyndarnämndens styrning och kontroll

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen utgör en gemensam nämnd för överförmyndarverksamheten i Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindeln, Vännäs och Örnsköldsvik.

Nämndens huvudsakliga uppdrag är att fatta beslut om förordnande och entledigande av gode män samt förvaltare. Nämnden ska säkerställa den enskildes intressen genom att utöva tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares hantering av förvaltning. Vidare ansvarar nämnden för att tillhandahålla information till allmänheten och handlägga de ärenden som enligt lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn ankommer på överförmyndaren.

Nämnden har under flera år haft svårigheter med att rekrytering vilket har lett till långa väntetider för att få god man eller förvaltare. Nämnden har en förhållandevis komplicerad struktur eftersom det både finns en regiongemensam verksamhet och en verksamhet som enbart avser Umeå kommun. Uppdrag och ersättning, dels interkommunalt och regionalt, regleras via olika avtal.

Varje enskild nämnd har enligt kommunallagen ansvar för att styra verksamheten och säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Vid dialoger med nämnden framkommer att nämnden har utmaningar att styra sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt, varav ett antal orsaker uppges bero på strukturella, organisatoriska, förutsättningar och hur samverkan sker med alla berörda parter.

Det är av stor vikt att nämnden säkerställer att väntetiderna minskar eftersom nuvarande väntetider leder till individer inte får det stöd som de behöver.